

Pregled polletnega gospodarjenja

Minilo bo že dva meseca, kar smo na zborih delavcev obravnavali finančne rezultate našega poslovanja v prvem polletju letošnjega leta. Kljub temu je umestno, da ponovno pregledamo, kako smo gospodarili, s katerimi težavami smo se srečevali ter kaj pričakujemo v prihodnjem polletju, v katerega smo že krepko zakorakali.

Celotni prihodek delovne organizacije, ki je sestavljen iz plačil kupcev naših izdelkov, bodisi zunaj delovne organizacije oziroma kupcev na našem internem trgu, je bil v primerjavi s prejšnjim letom večji za 50 odstotkov. Tako povečanje je na prvi pogled vsekakor pohvale vredno, kljub temu da se ga del nanaša na večje dosežene prodajne cene. Če pa ga primerjamo s porastom cen industrijskih izdelkov pri proizvajalcih, ki so se v primerjavi s prejšnjim letom do 30. 6. povečale za 51,8 odst., prvi ugoden vtis takoj izgine, saj to pomeni, da smo realno celotni prihodek povečali bore malo, kljub temu, da smo vrednostni plan izpolnili 108-odstotno.

Vsekakor pa je to šele prva stopnica pri ugotavljanju čistega dohodka, ki je za nas delavce najbolj zanimiv. Da smo omenjeni celotni prihodek dosegli, smo porabili 58 odst. več materiala, energije ter storitev, istočasno pa smo obračunali za 28 odst. večjo minimalno amortizacijo kot prejšnje leto. Skupno to pomeni, da so se nam porabljena sredstva povečala za 56 odst., istočasno pa so že sedaj presegla planirana za 6 odstotkov. Razlog za to so predvsem velike podražitve materialov, ki jih uporabljamo v naši proizvodnji.

Iz te ugotovitve in iz naše želje po čim večjem dohodku, ki ga ugotovimo tako, da od celotnega prihodka odštejemo porabljena sredstva, logično izhaja potreba po čim boljši izkoriščenosti surovin in materiala, pazljivim ravnanjem z orodjem in končno tudi po varčevanju s pisarniškim materialom. Zavedati se moramo, da vsak izgubljen vijak ali odvržen nepopoln list papirja povečuje porabljena sredstva, ne prinaša nam pa celotnega prihodka in nam tako zmanjšuje dohodek.

Glede na tako povečanje porabljenih sredstev je razumljivo,

da je dohodek za DO v primerjavi s preteklim letom večji za 40 odst., hkrati pa smo planirani dohodek presegli za 14 odst. Iz dohodka OD oz. tozd pa moramo pokrivati še mnoge obveznosti, ki smo jih sprejeli s samoupravnimi sporazumi in družbenimi dogovori. Le-te na kratko imenujemo splošna in skupna poraba, poleg prej navedenega pa vsebujejo tudi del dohodka tozd za DSSS ter naše pogodbene obveznosti, ki se nanašajo na obresti bodisi kreditov ali obresti od izdanih menic. Skupno so se te postavke navidezno zelo povečale, saj so v primerjavi s preteklim letom večje za 66 odst., za 24 odst. pa so presegle planirane. Ta podatek nas lahko hitro zavede na napačno sklepjanje, zato je pravilno, da si ga malo podrobneje ogledamo.

Konec leta 1980 smo z družbenim dogovorom sprejemali nove prispevne stopnje za SIS. Zdravstvo je predlagalo nov način obračunavanja prispevne stopnje, in sicer naj bi večino prispevka plačevali na osnovi obračunanih bruto osebnih dohodkov iz dohodka, v letu 1980 pa smo ga obračunavali v bruto osebnih dohodkih in plačevali iz čistega dohodka. Zaradi te spremembe smo januarja meseca vsem zmanjšali bruto OD, medtem ko so neto OD ostali nespremenjeni. Torej je prikaz prispevkov SIS v primerjavi s preteklim letom večji, medtem ko so bruto osebni dohodki sestavina čistega dohodka in s tem tudi ČD manjši.

Za nas pa so zanimive tudi naše pogodbene obveznosti, to so obresti od kreditov oziroma menične obresti, saj so tesno povezane z našimi obratnimi sredstvi ter likvidnostjo DO. Največ obratnih sredstev pri nas je zajetih v materialu in surovinah, ki jih uporabljamo v proizvodnji. Za nemoteno proizvodnjo pa vedno potrebujemo določene zaloge, katerih vrednost pa kljub enaki količini zaradi višjih nabavnih cen raste. Če nam zaradi visokih cen in drugih obveznosti ne uspe nabavljati materiala z denarjem, ki ga dobimo od naših kupcev, smo prisiljeni prositi za kredite pri bankah. Znano pa je, da tudi banke zaradi omejitvene politike v letošnjem letu ne odobravajo več novih kratkoročnih ali dolgoročnih

kreditov za obratna sredstva. Ker pa material moramo imeti na zalogi, saj je razumljivo, da brez njega ni dela niti realizacije, istočasno pa moramo pet mesecev pokrivati tudi tekoče obveznosti (npr. OD), se nam je nekajkrat zgodilo, da smo bili precej na tesnem z denarjem oziroma bili smo na robu likvidnosti. Zato si istočasno pomagamo z menicami kot instrumenti za zavarovanje plačil. S tem pa si položaja dosti ne moremo olajšati, saj moramo našim dobaviteljem namesto v 15 dneh z denarjem plačati čez 60 ali 90 dni, odvisno od dopetja menice. Hkrati s tem pa moramo od 15 dne dalje plačati 12-odstotne obresti, kar skupno z obrestmi od kreditov pomeni dokaj visoko postavko v dohodku.

V tem znesku, ki predstavlja prispevek iz dohodka, nikakor ne smemo zanemariti nadminimalne amortizacije, ki skupno z delom čistega dohodka za poslovni sklad predstavlja našo akumulacijo oziroma nam omogoča širitev in posodabljanje našega strojnega parka. V primerjavi s prejšnjim letom smo jo presegli za 134 odst., glede na planirano pa je večja za 40 odst. To je kljub vsemu dokaj ugodno, zavedati pa se moramo, da je v večini tozd strojna oprema že precej iztrošena in zastarela in se težko primerja s sodobnejšimi stroji naših konkurentov. Strojna oprema je istočasno tudi zelo draga.

Zadnja postavka v obračunu je čisti dohodek, ki je sestavljen iz dela za osebne dohodke in skupno porabo, poslovnega ter rezervnega sklada. Čisti dohodek smo v primerjavi s preteklim letom po-

večali za 24 odst., glede na plan pa smo ga presegli za 8 odstotkov. Ker so največja postavka osebni dohodki, ki so se v bruto znesku zmanjšali glede na leto 1980, čisti dohodek kot seštevek vseh teh postavk s prejšnjim letom ni primerljiv. Zato so kolikor toliko primerljiva sredstva skupne porabe, ki so večja za 14 odst. oziroma za 36 odst. presegajo plan. Del čistega dohodka za poslovni sklad smo glede na lani povečali za 25 odst., nismo pa dosegli planiranega, saj nam za to manjka še 6 odst. Ponovno je potrebno poudariti, da je to naša akumulacija, s katero bomo posodabljali proizvodnjo in si krojili boljšo prihodnost. Če ne bomo dosegli vsaj planiranih zneskov, se nam bodo naši cilji vedno bolj oddaljevali. To pa lahko dosežemo samo z boljšim delom, z varčevanjem na vseh področjih ter z delovno disciplino.

Omenimo naj še rezervni sklad, ki je 25 odst. večji kot lansko leto, hkrati pa 30 odst. preko planiranega. Ker smo v času precej nestabilnih gospodarskih gibanj, omenjena preseganja niso niti malo previsoka.

Na kratko si oglejmo še poslovanje posameznih tozdov.

Največji dohodek je dosegla tozd Verigarna, ki ga je v primerjavi s prejšnjim letom povečala za 70 odst., sledila ji je Verigarna (52 odst.), Kovačnica (51 odst.), Orodjarna (44

odstotkov), Sidrne verige (27 odstotkov), TIO (22 odst.) in Vzdrževanje (8 odst.). V celoti gledano je bil dosežen poslovni rezultat dokaj ugoden glede na gibanje cen, ne sme pa nas uspavati. V drugi polovici leta se bomo za vsak tak dohodek morali še bolj potruditi, saj nam bo samo tako omogočeno tudi povečevanje osebnih dohodkov.

Pri koncu si oglejmo še nekaj podatkov v zvezi z osebnimi dohodki, ki so meseca junija znašali v Sloveniji 10.360 dinarjev. Povprečno povečanje v Sloveniji je bilo 28,3 odst. glede na prejšnje leto, v industriji pa 30,6 odst.

V naši DO smo povprečne OD povečali za 29,8 odst., tako da naš povprečni osebni dohodek znaša 10.277 din. Razvidno je, da smo kolikor toliko sledili povprečnim OD v Sloveniji, vse veselje pa nam pokvari dvig življenjskih stroškov, ki so bili proti prejšnjemu letu meseca julija 44,5 odstotka višji. Iz tega sledi, da so se naši realni osebni dohodki oziroma naša kupna moč zmanjšala za 14,5 odst.

Ker lahko večje osebne dohodke izplačujemo samo na podlagi večjega dohodka, znano pa nam je, kako delavci lahko prispevamo k njegovi rasti, nam je cilj do konca leta poznan.

Z boljšim delom nam to vsekakor mora uspeti.

Janko Maček

**ČLANKE ZA NASLEDNJO ŠTEVILKO
SPREJEMAMO DO 9. OKTOBRA 1981**

Proizvodnja v juliju in avgustu

Čas dopustov je mimo in ob koncu septembra že lahko predvidevamo, kako bomo zaključili poslovno leto ter kakšni so izgledi za prihodnje leto. V poletnih mesecih je proizvodnja potekala normalno kljub večji odsotnosti zaradi letnih dopustov. Proizvodni plan je bil dosežen v glavnem 100-odstotno, z izjemo tozda Sitrne verige.

Tozd Vijakarna je v juliju izpolnila osnovni plan 93 odst. po teži in 106 odst. kosovno. V avgustu so bili rezultati celo nekaj boljši. Uspešna proizvodnja je posledica prizadevanja tujih zaposlenih v tozdu, pa tudi oskrba z materialom je zadovoljiva. Vrednost prodaje presega plan, vendar je manjša kot v začetku leta.

Tozd Verigarna že vse mesece leta zelo enakomerno dosega postavljene planske obveznosti in ni opaziti večjih odstopanj. Tako je tudi v juliju izpolnila plan 102 odst., v avgustu pa 103 odst. Tudi vrednost proizvodnje je v zadnjih mesecih v okviru plana, medtem ko prodaja zaostaja. Snežne verige bodo odpredajali v večjih količinah septembra in oktobra. Kljub temu izkazuje tozd Verigarna v prvih mesecih leta uspešen poslovni rezultat.

Tozd Sitrne verige v poletnih mesecih ni izboljšala poslovnih rezultatov. Eden od bistvenih ciljev sprejetega sanacijskega programa je večja proizvodnja, kar pa ni bilo doseženo. Ukrepi za izboljšanje stanja so dolgoročneje narave in jih ni možno realizirati v

dveh mesecih, pa tudi učinki se kažejo šele pozneje. Proizvodnja, namenjena internemu trgu, presega planiran obseg.

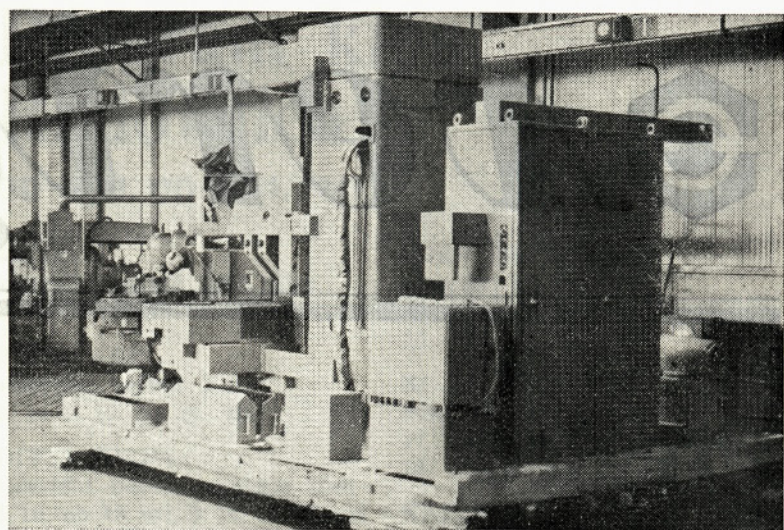
Tozd Kovačnica je v juliju in avgustu preseгла plan proizvodnje za eksterni trg, medtem ko pri internem trgu zaostaja, predvsem pri proizvodnji opreme za sidrne verige. Vprašanje dobave odlitkov še vedno ni zadovoljivo rešeno, pa tudi naročil za sidrne verige ni toliko, kot je predvideval letni gospodarski načrt.

Tozd Orodjarna v poletnih mesecih ni dosegla predvidenega obsega proizvodnje, kar je v veliki meri posledica odsotnosti zaradi dopustov. Tako tudi kumulativni podatek o doseženi proizvodnji kaže na 90-odstotno izpolnitev plana. To bo treba v prihodnjih mesecih nadomestiti, sicer bo poslovni uspeh Orodjarne zadnjega obdobja leta negativen, kar se je pojavljalo že v preteklih letih.

Tozd Vzdrževanje je v juliju presegl plan za 3 odst., v avgustu pa dosegla 100 odst. Tudi finančni rezultati so dokaj ugodni.

V tozdih TIO v juliju niso dosegli plana proizvodnje, v avgustu pa je bilo izpolnjevanje plana ugodnejše. Rekordna prodaja v juniju je imela za posledico izpraznitev zalog, ki so postale desortirane in ni bilo možno dokončati izdelkov v predvidenem obsegu. V septembru pričakujemo večjo proizvodnjo, ki naj bi nadomestila izpad v juliju. Občasno je primanjkovalo nekaterih sestavnih delov.

Letos posvečamo še posebno pozornost zunanjetrgovinski menjavi. V obdobju januar—avgust smo realizirali 3.428.185 dolarjev, kar predstavlja 76 odstotkov osnovnega plana. Pri tem pa je struktura izvoza glede na področje neugodna, saj smo realizirali le 53 odst. plana konvertibilnega izvoza in 167 odst. klirinškega. Tudi v primerjavi s preteklim letom rezultati niso zadovoljivi. Glede na že sklenjene pogodbe za izvoz in na realizacijo teh ni izgledov, da bi plan izvoza na konvertibilno področje do konca leta izpolnili. Zato bomo verjetno šli v rebalans plana izvoza in to v tozd Sitrne verige in tozd TIO, kjer ni real-

Novi reskalni stroj FC V 63 je trenutno še na podstavkih

nih možnosti za izpolnitev plana. Uvoz iz konvertibilnega področja je bil realiziran celo nekaj več kot izvoz, kar gre predvsem na račun uvoza repromateriala iz Poljske.

V prihodnjih mesecih bomo že pripravljali gospodarski na-

črt za prihodnje leto, ki bo moral biti postavljen v okviru sprejetih temeljev planov tozd 1981—1985 in prilagojen dejanskim možnostim, med drugim tudi resoluciji razvoja SRS v letu 1982.

M. Kozamernik

Kako v prihodnjem letu

Že se bližamo koncu leta in pred nami je naloga, da pripravimo letni gospodarski načrt za leto 1982. To bo že drugo leto sedanjega petletnega obdobja, razvoj v teh letih pa smo opredelili v sprejetih temeljnih planov tozd. Tako bo letni gospodarski načrt konkretizacija temeljev plana tozd 1981—1985 v letu 1982, prilagojen splošnim gospodarskim razmeram. Osnova za izdelavo pa bo tudi analiza poslovanja za leto 1981.

V okviru SOZD Slovenske železarnice so že predlagana nekatera izhodišča, katera je obravnaval in sprejel DS SOZD SŽ. Namen teh izhodišč je dvojen. Opredeljeni so osnovni cilji našega poslovanja v prihodnjem letu in politika doseganja ciljev, na drugi strani pa je namen, da vse članice SOZD poenotijo osnovna izhodišča za pripravo plana. Morda je še zelo zgodaj za postavljanje teh izhodišč, saj bodo do konca leta sprejeti resolucija za leto 1982, razni dogovori in sporazumi, novi stabilizacijski ukrepi in podobno. Vse to bo potrebno pri sprejemanju dokončnega predloga plana upoštevati. Zato predstavljajo predložena izhodišča osnovo za pripravo planskih aktov.

Količinska proizvodnja naj bi se gibala v okvirih srednjeročnega plana. Problem bo v tem, da v letošnjem letu nismo uspeli realizirati postavljenega plana investicij, kar bo nedvomno vplivalo na doseganje predvidenega plana proizvodnje. Skušali bodo doseči 2—3 odstotke višjo storilnost s pomočjo manjših tehnoloških izboljšav, učinkovitejšega nagrajevanja, boljše organizacije dela. Prestrukturiranje proizvodnje v smislu kvalitetnejših izdelkov z večjo stopnjo predelave pa je v večini primerov odvisno od investicijskih vlaganj. Ta bodo glede na uvozne omejitve in tudi glede na finančna sredstva skromna.

Za prihodnje leto se predvideva nižja stopnja inflacije kot letos. V zvezi s tem pričakujemo za naše izdelke 20—25 odstotkov višje cene kot letos. Povečanje izvoza bo v letu 1982 osnovna naloga vseh organizacij združenega dela. Izvoz pa moramo seveda obravnavati v povezavi z uvozom, saj je razmerje zelo pomembno pri pridobivanju pravic za uvoz. Na večji izvoz bo vplivalo tudi ustrezno stimuliranje, kar še ni rešeno ne v SOZD SŽ in ne v DO Veriga.

Važen element gospodarskega načrta so tudi stroški. Pri tem predvidevamo nadaljnjo rast cen energije, stroški repromateriala pa bi se gibali podobno kot cene naših izdelkov. Amortizacija je odvisna

predvsem od revalorizacije osnovnih sredstev ob koncu leta. Glede na letošnjo stopnjo inflacije predvidevamo 30-odstotno povečanje amortizacije. Osebnih dohodkov naj bi rasli še vedno v odvisnosti od rasti dohodka, to je predvidoma 25 odstotkov. Prav tako naj bi bila skupna in splošna poraba odvisna od povečanja dohodka.

To je bilo nekaj osnovnih misli o poslovanju v prihodnjem letu. O vsem tem bomo še dosti razpravljali v vseh naših sredinah. Le tako bo imel letni gospodarski načrt značilnosti, ki jih mora imeti, to je realnost, kontinuiranost in sočasnost — usklajenost na vseh ravneh.

M. Kozamernik

Obisk prijateljev iz Poljske

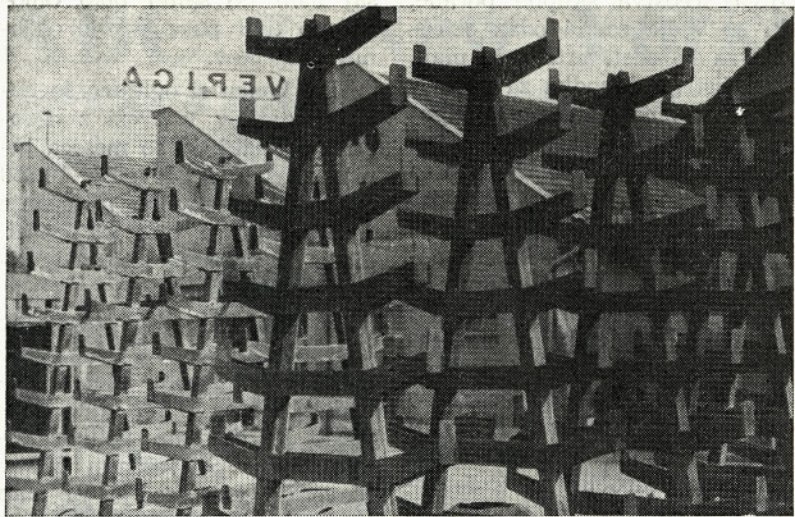
Že dalj časa smo se pripravljali na počitniško zamenjavo s Poljaki. To so delavci podjetja Linodrut iz Zabrze, ki je naš poslovni partner. Oni nam dobavljajo večje količine valjane žice. Prvi razgovori glede sodelovanja na področju rekreacije so bili opravljeni spomladi. Kljub težki situaciji, ki je zajela prijateljsko Poljsko, so se njihovi delavci odločili, da omogočijo letovanje v Crikvenici svojim najzaslužnejšim sodelavcem.

V ponedeljek, 7. septembra, je prispelo v naš počitniški dom v Crikvenici 33 delavcev njihovega združenega podjetja. Bivanje je trajalo 14 dni. V domu smo jih lepo sprejeli, pa tudi vreme jim je bilo dokaj naklonjeno za ta jesenski čas. Med počitnicami v Crikvenici smo jim pripravili izlet na Gorenjsko in ogled naše delovne organizacije. Ob tej priliki smo organizirali krajši posvet v dvorani DO, na katerem smo jih še enkrat uradno pozdravili, jim dali plaketo za uspešno poslovno sodelovanje in jim zaželeli prijetno bivanje pri nas. Pozdravil jih je tudi predsednik občinskega sindikalnega sveta tov. Janez Smole.

Prijatelji iz Poljske so bili navdušeni nad lepoto naše dežele in prijaznostjo ter gostoljubnostjo naših ljudi. Vsi so izražali željo, da jih naši delavci obiščejo v njihovem počitniškem domu v Lipovem na Poljskem. Upajo, da bo stanje v državi ugodno in da bodo lahko poskrbeli za ravno takšen sprejem, kot so ga bili deležni pri nas.

V naši DO bomo takoj, ko bodo znani stroški bivanja, ponovno organizirali razpis za zimske počitnice naših delavcev na Poljskem. Letovali naj bi v času zimskih počitnic v dveh izmenah po sedem dni.

Jože Pfajfar

Z novim nasadom smrek smo tudi v Verigi poskrbeli za prijetnejše okolje

Bilo je lepo

Učenci 4. razredov smo letos preživeli teden šole v naravi v počitniškem domu Verige Lesce v Crikvenici. To je bilo za nas veliko doživetje: imeti pouk na terasi v čudovitem okolju bujnega rastlinstva, ki smo ga vonjali vseokrog počitniškega doma.

Spali smo v prelepih spalnicah, deklice smo imele celo balkone, kot bi bile v hotelu. Bili smo neizmerno zadovoljni in smo z veseljem skrbeli za red v domu in v njegovi okolici.

In kako smo šele uživali ob »svoji« obali, ki je bila takoj čez cesto, da si lahko samo poskočil in zaplaval. Tam smo se spoznali s tolikimi skrivnostmi morja, ki nas je v tem tednu zares očaralo. Ponosni smo, da smo bili vredni zaupanja in smo teden dni lahko uživali v Veriginem domu. Upamo, da bodo tudi naši znanjci znali ceniti in skrbeti za vse, kar je nam omogočila Veriga.

Učenci 4. razredov OŠ A. T. Linhart Radovljica z zunanji enotami in tovarišicami

Vprašali smo

Predstavljamo vam predsednico odbora za kadrovske zadeve in skupno porabo tov. Tončko Vovk, kateri smo zastavili nekaj vprašanj.

Od kdaj si zaposlena v delovni organizaciji in kakšno delo opravljaš?

V Verigi sem že od leta 1969, le da sem bila do leta 1973 v TIO, ki se je priključil DO Veriga. Že več let opravljam delo knjigovodje osebnih dohodkov za tozđ TIO. Delo je pestro in zanimivo, zato ga z veseljem opravljam.

Delavski svet delovne organizacije te je izvolil v izvršilni organ delavskega sveta, v odbor za kadrovske zadeve in skupno porabo. To je že drugi mandat, zato delo odbora dobro poznaš. Kako ocenjuješ delo starega odbora in s kakšnimi vprašanji se odbor sploh ukvarja?

tozdih, ker vsak primer bolj izstopa in se tudi lažje rešuje. Na koncu prvega mandata, ki je potekel konec maja, smo takratni člani ugotovili, da je bilo naše delo pestro in tudi dovolj uspešno, saj smo nove samoupravne sporazume in pravilnike o stanovanjih, pravilnike o izobraževanju spravili v življenje. Ugotovili smo tudi pomanjkljivosti, ki jih je treba odpraviti, in predlagali sestavo novih samoupravnih stanovanjskih aktov. Predložili smo konkretne spremembe, ki jih je treba vključiti v nove akte. Zato že v letošnjem letu pričakujemo sprejem novih aktov. Največ sprememb bo na področju stanovanjskih kreditov, ker ugotavljamo, da tak način dajanja kreditov ni več mogoč. Odpraviti moramo miselnost, da mora kredit dobiti vsakdo, ki zanj prosi. Dobil naj bi ga tisti, ki ga res rabi,

jo težave na področjih, za katere je pristojen odbor, naj o tem obvestijo svojega predstavnika oz. ustrezne službe. V času javne razprave stanovanjskih aktov bodo zaželenje vse pripombe, kajti le tako lahko upamo, da bodo novi akti dobri in s tem dobro tudi naše delo.

Ali imaš poleg funkcije predsednice odbora še kakšno drugo funkcijo?

Poleg funkcije v odboru sem tudi delegat konference zbora združenega dela, kjer se srečujemo z različnimi problemi, največji problem pa je sklepčnost. Prav tako sem tudi predsednica hišnega sveta in blagajnik pri šahovskem društvu Murka Lesce.

S čim se ukvarjaš v prostem času?

Ker imam družino, imam prostega časa malo. Vseeno pa si najdem čas, da včasih preberem kakšno knjigo ali pa zaigram partijo šaha.

Uredništvo

Nov statut skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja

Skupščina skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja daje v javno razpravo osnutek statuta, ki traja do 30. septembra 1981. Predlog s pripombami in dopolnitvami se bo sprejemal v skupščini meseca oktobra.

Mislim, da je potrebno opozoriti člane kolektiva na nekatere novosti invalidskega in pokojninskega zavarovanja. Spremembe so predvsem na področju rehabilitacije in zaposlovanja invalidov. Poudarek je na usmeritvi, da se delovni invalid čimprej vrne v delovno okolje, da ostane čimdalj aktiven član kolektiva s preostalo delovno zmožnostjo. Spremembe se nanašajo na določanje drugega ustreznega dela, pridobitev pravice do poklicne rehabilitacije, dolžnosti delovnega invalida na rehabilitaciji in končno na sistem odmere nadomestil invalidom na drugem ustreznem delu.

Žal bodo z dopolnitvami in spremembami statuta še vedno ostala odprta tista vprašanja, ki jih urejata zvezni in republiški zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, so pa najbolj pogost predmet razprav v javnem življenju. To so vprašanja v zvezi z oblikovanjem pokojninske osnove, 10-letno povprečje osebnih dohodkov, valorizacija osebnih dohodkov na zadnje leto, valorizacija pokojnin in drugih prejemkov, gostota zavarovalne dobe, predčasna upokožitev, minimalna pokojnina, vstevanje vojaškega roka, dokup let itd.

Pripominjam, da se osnutki gradiv novega statuta nahajajo v vsakem tozdu pri vodji delegacij SIS in priporočam aktivno vključitev invalidov, sindikatom ter posameznikom, da se aktivno vključijo v javno razpravo.

Lidija Svete

V odbor za kadrovske zadeve in skupno porabo sem izvoljena že drugič. Delo je zanimivo in raznovrstno. Seveda je tudi težko, ker je poleg samoupravnih sporazumov in pravilnikov, na podlagi katerih mora odbor delovati, vezano tudi na subjektivne in socialne faktorje. Odbor se pri svojem delu srečuje s stanovanjsko problematiko, krediti, stipendijami, z izobraževanjem, s socialnim varstvom, z letovanji v počitniškem domu itd. Vsako od teh področij je zelo obširno in zahteva delo celega odbora in seveda tudi strokovnih služb. Na področju stanovanjskih zadev in kreditov odbor pripravlja predloge za delavske svete o dodelitvi stanovanj, stanovanjskih kreditov, pripravlja vrstne rede prosilcev za stanovanja in stanovanjske kredite, in sicer na podlagi ocenitve stanovanjskih razmer prosilcev za stanovanja in stanovanjske kredite. Stanovanjske razmere prosilcev ocenjuje 3-članska komisija. V prvem mandatu se je odbor srečal tudi z novim načinom, in sicer z dodelitvijo stanovanj po tozdih in DSSS, in tako so bili sestavljeni tudi vrstni redi po posameznih temeljnih organizacijah. Delo je bilo težko že zaradi samega odpora po novostih, vendar že sedaj ugotavljamo, da se je stanje normaliziralo. Tako se lažje rešujejo problemi v posameznih

ki res gradi in seveda v enkratnem znesku.

Največji problem, s katerim se je odbor srečeval in se še, je samski dom. Na tem področju bo potrebno storiti še veliko in najbrž bodo morali pri reševanju tega sodelovati tudi drugi, ker je stanje iz dneva v dan slabše.

Izvoljena si bila za predsednico odbora za kadrovske zadeve in skupno porabo. Kakšne načrte dela imaš?

S kakšnimi zadevami se ukvarja odbor, sem povedala že pri prejšnjem vprašanju. Seveda vsega nisem naštel, ker je delo odbora obširno. Naša prva naloga bo predlagati nove samoupravne splošne stanovanjske akte v obravnavo in sprejem in jih seveda pozneje tudi izvajati. To bo zahtevalo veliko dela, kajti že sam podatek, da se bo uvedlo nekaj novega, rodi odpor. Seveda tudi podatek, da bo potrebno potočkovati približno 160 prosilcev za stanovanja in stanovanjske kredite, ni kar tako.

— Kaj bi bilo potrebno še storiti, da bi bilo delo odbora boljše?

Mislim, da za dobro delo odbora ni potrebno drugega kot sodelovanje delegata iz vsake temeljne organizacije in delovne skupnosti skupnih služb. Člani kolektiva, ki ima-

Predstavljamo vam

Predstavljamo vam predsednika DS tozđ Vzdrževanje tov. Antona Dolinarja, katerega vam v prejšnji številki nismo mogli predstaviti, ker je bil na dopustu. Njegove odgovore na vprašanja objavljamo v tej številki glasila.

Od kdaj ste zaposleni v delovni organizaciji in kakšne delovne naloge opravljate? Ali ste z delom zadovoljni?

Opravljam delovne naloge konstrukcijskega ključavničarja in sem redno zaposlen od leta 1968. S svojim delom sem zadovoljen. Moti me le to, ker nimamo v delavnici prepotrebni naprav, kot so krivilni in robilni stroj. Delo je zato dostikrat ročno, manj kvalitetno in tudi dražje.

Kako je organizirano samoupravljanje v vaši temeljni organizaciji? Ali je obveščanje in informiranje zadovoljivo?

Samoupravljanje v naši temeljni organizaciji je primereno organizirano. Nekoliko slabše je informiranje in obveščanje. Vzrok temu je razdrobljenost, kajti naš tozđ sestavljamo delavci v šestih delavnicah in vsaka je v svoji zgradbi. Sicer pa poteka obveščanje in informiranje prek oglasnih desk.

Kot predsednik delavskega sveta imate odgovorno in pomembno funkcijo. Ali imate že načrte, katere naloge naj bi reševali oz. jih je potrebno rešiti za boljše delo in boljše odnose med delavci?

Kot predsednik DS nimam posebnih načrtov. Vsi člani DS si bomo prizadevali čim uspešneje reševati bodoče naloge. Mislim pa, da bo treba še nekoliko spregovoriti o našem sistemu nagrajevanja po delu. Tak način kot je sedaj, ne spodbuja delavca k delu.

Kaj pričakujete od članov oz. delegatov delavskega sveta?

Kakšno pomoč si želite od strokovnih služb v TO in od delovne skupnosti skupnih služb?

S strokovnimi službami tozda bi želel dobrega sodelovanja. Od DSSS pa pričakujem preproste in točne informacije. Gradivo za seje DS naj prihaja pravočasno. Tako bomo delegati lahko uspešno opravili svoje naloge in na seje prihajali z oblikovanimi mnenji in predlogi skupin, ki so nas izvolile.

Uredništvo

Zahvala

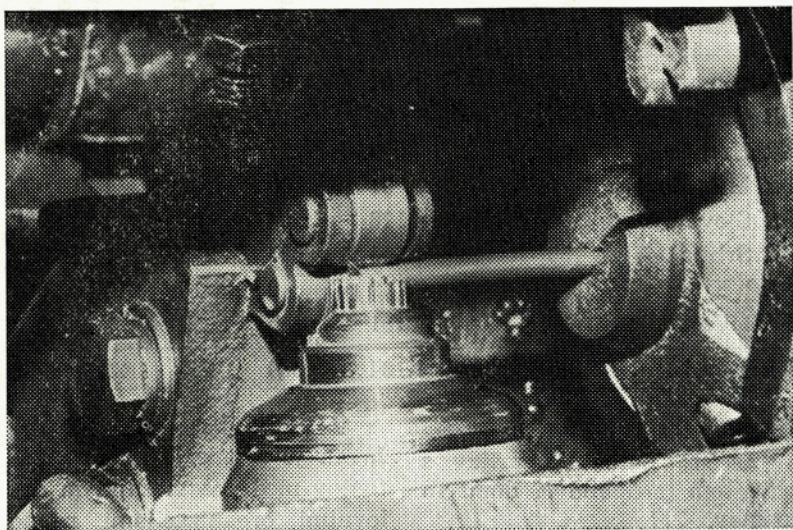
Aktivu ZB Veriga Lesce in sindikatu skupnih služb se najlepše zahvaljujem za denarno pomoč med mojo boleznijo.

Obema organizacijama želim še veliko delovnih uspehov v nadaljnjem delu.

Stane Logar st.

Za prejeta darila in čestitke ob rojstvu sinov se najlepše zahvaljujeva tozdu Vijakarna, sindikatu in finančnemu sektorju.

Danica in Drago Sotler

Nova plinska ogrevalna peč v tozdu Sidrne verige

Na delovnem mestu ogrevanja členov pri izdelavi sidrskih verig se končno obetajo boljše časi. Na tem mestu je bila že od začetka, to se pravi od otvoritve obrata leta 1961, montirana CER — peč, na kateri je proces ogrevanja pote-

kal s pomočjo mazuta. Predvidena je sicer bila elektroogrevalna peč v sklopu strojne skupine Schlatter, vendar leta 1961 ni bil dovoljen, ker je podjetje CER Čačak ponudilo svojo peč na mazut. Ker podjetje CER takrat še ni imelo izkušenj za

izdelavo peči, so pri nas nastale težave pri upravljanju in ogrevanju členov. Že sam postopek izogrevanja mazuta zahteva komplicirano strojno opremo (gorilci — predgrevalci mazuta — ločena cevovodna napeljava za plinsko olje). Pri vsem tem pa je delovanje odvisno od zunanje temperature. Poznavalci dela na tem mestu dobro vedo, da je v zimskem času zaradi hladnega okolja izpadlo najmanj 8 ur na teden, ker ni bilo možno pravočasno pripraviti peči za nemoteno delovanje. V izredno mrzlem času pa je bilo potrebno obratovati z uporabo plinskega olja, kar je lastne stroške znatno povečalo. Izredne težave so nastopale pri vzdrževanju gorilcev. Rezervnih delov ni bilo in zadnjih nekaj let gre zahvala le iznajdljivosti serviserja Marka Urha, ki je bil ob vsakem času voljan odstranjevati napake na ogrevalnem sistemu.

Končno se bomo vsem tem težavam izognili z zamenjavo ogrevalne peči na plinski pogon. Tako kot je vsa plinska oprema po ostalih obratih iz žarilnih peči, je tudi na novi peči oprema Gömac. Pri tem velja omeniti, da je med tem časom firma Gömac zašla v finančne in kadrovske probleme, zato nima več monterjev. Primorani smo bili, da peč izdelamo sami in ob tej priliki damo priznanje za strokovno delo našim električarjem in varilcem ter Janezu Kocjančiču kot vodji montažnih del.

Nova peč bo imela zmogljivost do 800 kg/h pri ogrevanju do 950 stopinj C. Opremljena je s tremi plinskimi gorilci, ki so razporejeni tako, da vsak ogreva svojo cono. Ker je peč komorne izvedbe, ima še tri startne šobe, ki ves čas obratovanja minimalno gorijo in s tem preprečujejo možnost eksplozije plina. Ogrevalni sistem je avtomatiziran prek ustreznega elektrokurilnega sistema, ki je pogojen predhodno nastavljenim zahtevam. Vlaganje členov (palic) se bo izvedlo prek vhodne rampe (enako kot pri stari peči), medtem ko je izhod ogretega ma-

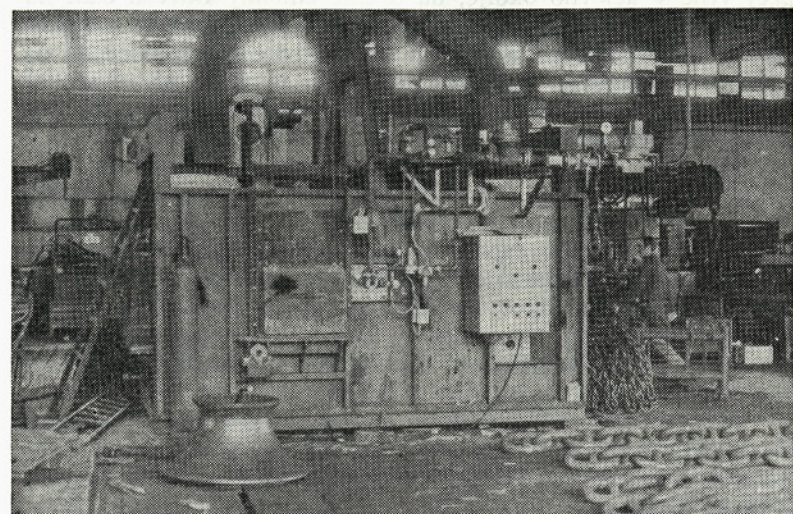
teriala mehaniziran. Vrata in transportni valj sta opremljena s pnevmatskimi podajalnimi napravami. Ob izhodu bo montirana posebna podajalna naprava, ki bo segreti člen (palico) premestil od peči do krivilnega stroja. Pri tem bomo olajšali fizični napor pri prenašanju členov, ker je ta operacija potekala s pomočjo klešč.

Nova investicija naj bi pomenila korak naprej, tako v tehničnem kot v ekonomskem pogledu. Plinska peč naj bi glede na staro peč imela naslednje boljše pogoje:

- lažje in enostavnejše upravljanje,
- manjši stroški vzdrževanja,
- točnejša regulacija ogrevanja (členov ni možno pregreti),
- zmanjšanje izgub na delovnem času,
- izboljšanje ekoloških pogojev in
- zmanjšanje fizičnega navora.

Poizkusno obratovanje peči bo v času od 21. do 24. 9. Zatem bo peč pripravljena za zamenjavo.

Branc Bregar

Nova kovaška peč bo grela še pred novim letom

Prijavljeni in registrirani izumi v SFRJ in prijave inovacij v Verigi

Prijavljeni izumi

V letu 1980 je bilo Zveznemu zavodu za patente prijavljenih 3.363 izumov, z zahtevkom za zaščito patentov. V tem številu je 1.369 domačih prijav in 1.974 inozemskih.

V primerjavi s prejšnjimi leti je čutiti blag porast domačih prijav v odnosu na inozemske prijave. Prejšnje razmerje 1 : 2 v korist inozemskih prijav je sedaj za nas bolj ugodno.

Od 1.974 inozemskih prijav je največji delež še naprej v korist industrijsko najbolj razvitih držav: ZR Nemčija 425, ZDA 410, Švica 204, zatem sledijo Francija, Italija, DR Nemčija in tako dalje.

Struktura domačih prijavljenih izumov za leto 1980 po republikah

Republika	delovne organiz.	instituti	posamezniki	skupaj	registrirani instituti	število prebivalcev (zaokroženo)
SR Bih	10	—	91	101	73	4,240.000
SR Črna gora	—	—	17	17	5	593.000
SR Hrvaška	63	2	229	294	100	4,584.000
SR Makedonija	7	—	61	68	35	1,913.000
SR Slovenija	61	15	128	204	95	1,825.000
SR Srbija	30	13	555	598	225	5,540.000
SAP Kosovo	—	—	2	2	15	1,592.000
SAP Vojvodina	4	—	101	105	57	2,012.000
Skupaj	175	30	1.184	1.389	605	22,299.000

Registrirani patenti

Zaščito patentnih prijav s patentom je dobilo 77 domačih izumov.

Struktura registriranih patentov v letu 1980 po republikah

Republika	delovne organiz.	instituti	posamezniki	skupaj
SR Bih	1	—	3	4
SR Črna gora	—	—	1	1
SR Hrvaška	20	3	10	33
SR Makedonija	—	—	—	—
SR Slovenija	16	4	8	28
SR Srbija	6	—	5	11
SAP Kosovo	—	—	—	—
SAP Vojvodina	—	—	—	—
Skupaj	43	7	27	77

Vsi posredovani podatki so iz Zveznega zavoda za patente Beograd in iz Statističnega letnika 1980.

nasprotno od našega razmerja 1 : 6,7, seveda v korist delovnih organizacij.

Podatki iz zgornjih dveh tabel so ravno sedaj zelo zanimivi, ko ugotavljamo, da so inovacije (izumi) važen stabilizacijski faktor.

Za našo delovno organizacijo sem pripravil pregled nad prijavljenimi in osvojenimi inovacijami za obdobje 1976—1980, po kvalifikacijski strukturi prijaviteljev:

kvalifikacija	število prijav	osvojeni predlogi
visoka izobrazba	11	4
višja izobrazba	9	4
srednja izobrazba	18	6
nižja izobrazba	2	1
visoka kvalifikacija	28	22
kvalifikacija priučen	99	91
nekvalificiran	7	7
	2	2
Skupaj	176	137

kar pomeni 77,84 odstotka realiziranih prijav.

Konferenca proizvajalcev verig iz vzhodne Evrope v Crikvenici

Že od leta 1965 dalje se sodelovanje med vzhodnoevropskimi proizvajalci verig manifestira tudi preko rednih strokovnih konferenc, na katerih predstavniki posameznih tovarn obravnavajo tehnične probleme proizvodnje in razvoja verig.

Ne samo tehnično in tehnološko sodelovanje ter spoznavanje med narodi, ampak tudi prijateljski duh se razvija vedno bolj in bolj.

Zapletena gospodarska situacija, nesoglasja in težave v preskrbi z energijo zaostrejo pogoje dela in poslovanja. Za-

to je danes še toliko bolj pomembno sodelovanje na razvojnem področju.

Veriga kot izdelek ostaja še vedno interesantna tako kot metrska veriga ali pa uporabljena v različnih kombinacijah in sklopih za posebne namene. Vedno bolj pa se dvigajo trdnostne lastnosti, obrabna trdnost in uporabna sposobnost verige. Trend razvoja kaže v bodoče povečane potrebe na trgu po verigah iz mikrolegiranih jekel, ki imajo še posebne dodatne obdelave, kot je površinsko utrjenje, visoka žilavost in korozijska zaščita.

Če želimo te vrste verig proizvajati v zadostni količini in ustrezni kvaliteti, je seveda zelo pomembno sodelovanje med proizvajalci verig, med proizvajalci strojne opreme in tudi med jeklarji.

Te konference so vsako drugo leto, in sicer v drugi državi, vmesna leta pa se sestanejo nosilci raznih nalog in jih pripravijo za konferenco. Seveda so posamezna predavanja razdeljena enakomerno po posameznih tovarnah in delegacijah.

9. srečanje ZB slovenskih železarn

Že močno je utrjena tradicija, da se vsakoletnega srečanja borci slovenskih železarn veselijo. Gotovo predstavlja tako srečanje ob letu za vse borce posebno doživetje in sprostitve. Ob tem se misli ne hote povrnejo na trenutke iz težkih, toda slavnih dni iz NOB, ko se je v mnogih krvavih bitkah in v velikem trpljenju naših narodov rojevala nova Jugoslavija. Zato pomeni za vse borce vsakoletno srečanje najlepši in nepozaben dan v letu.

Po razporedu je bil organizator letošnjega srečanja aktiv ZB Železarna Jesenice. Srečanje je bilo v soboto, 29. avgusta na čudovitem prostoru Gorenjske pri domu Železarne Jesenice na Mežakliji. To je danes zgodovinski kraj, saj so na njenih prostranstvih našli domovanje prvoborci na tem koncu Gorenjske. Ta kraj je tudi povezan s prvim uspešnim bojem prvoborcev, ki so 1. avgusta 1941 v spopadu pognali nemško policijo v beg in s tem zanetili plamen upora proti okupatorju. Žal sta v tem spopadu padla tudi prva borca z Jesenic, in sicer Ferdo Koren in Viktor Arzenšek. Jesenice v spomin na ta dogodek slavijo svoj krajevni praznik. Zato je imel organizator srečno roko, da je za letošnje srečanje izbral najbolj primeren in znamenit kraj. Področje Mežaklje

pomeni za sedanje in bodoče rodove enega večnih pomnikov, spomenik in opozorilo za vse, ki ljubijo svobodo, enakopravnost in miroljubno sožitje med narodi, da se grozote terorja ne smejo nikoli več ponoviti. Tudi vreme ob letošnjem srečanju je bilo zelo prijetno, kar je še bolj poživilo prijetno bivanje vseh udeležencev na Mežakliji. Pomembnost letošnjega srečanja je bila tudi v tem, ker slavimo 40-letnico vstaje slovenskega in jugoslovanskih narodov proti okupatorju. Srečanje je bilo prav na prostoru, kjer so prvoborci začeli boj proti okupatorju. Ob letošnjem jubilejnem letu je bila zato udeležba od vseh dosedanjih največja. Poseben pomen so dajali številni vabljeni prvoborci in nekateri kasnejši pomembni legendarni komandanti partizanskih enot in heroji, npr. Rudolf Hribnik-Svarun in drugi, saj so se vabilu polnoštevilno odzvali. Ob pričetku prireditve smo tudi

burno pozdravili najbolj uglednega udeleženca srečanja Miho Marinka.

Posebnost letošnjega srečanja borcev je tudi v tem, ker je bilo letos prvič organizirano skupaj z mladino iz slovenskih železarn. Osnovni namen in hotenje mladih in borcev je v tem, da bi tako z živim prenosom od borcev mladina postopoma prevzela eno svojih poglavitnih nalog, da bo dalje negovala in razvijala svetle tradicije NOB. Podatki namreč kažejo, da v dveh, treh letih skoraj ne bo več borca, zaposlenega v slovenskih železarnah. Zato pomeni tako srečanje, kot je bilo letos prvič skupaj z mladino, najbolj plemenito, neposredno in živo zgodovinsko uro, ko borci na bojnih poljanah mladi generaciji izročajo v negovanje veliko delo NOB z željo, naj predvsem z dobrim delom v železarnah in vseh delovnih mestih čuvajo vse pridobitve nove Titove Jugoslavije.

Aktivnost članstva ZK pri uresničevanju nalog gospodarske stabilizacije

Na obeh zadnjih sejah obiške konference ZK je bilo vprašanje gospodarske stabilizacije in nalog v zvezi s tem ocenjeno kot ključno in osnovno za nadaljnji razvoj družbenoekonomskih odnosov socialističnega samoupravljanja. Posebej je bila poudarjena vloga, ki jo ima članstvo ZK v tem procesu, predvsem pa odgovornost za izvrševanje sprejetih dogovorov in usmeritev.

Gospodarska stabilizacija je nedvomno dolgotrajen proces zavestnega in prizadevnega dela, ko bi bilo ob sedanjih zapletenih gospodarskih situaciji iluzorno pričakovati takojšnje rezultate.

Nesporno je, da se danes srečujemo s precejšnjimi problemi, da ob taki situaciji prihaja tudi do omahovanj, nedorčenih odločitev, tako da se ne hote vsiljuje občutek nespособnosti in neučinkovitosti. Tisti, ki nam ne želijo dobro, celo opozarjajo na potrebo trde roke itn.

Kljub težavam lahko ugotovimo, da je naša ureditev, ki pomeni afirmacijo delovnega človeka, osnova, da obvladujemo nastale probleme. V procese ozdravitve smo vključeni vsi, vsakdo med nami. Prav gotovo bodo za to potrebni napor, pa tudi odrekovanja. Oceniti moramo, da vsa dosedanja vlaganja v naši celotni skupnosti predstavljajo ogromen potencial, ki zagotavlja materialno osnovo za sprotno delo, pa tudi za nadaljnji razvoj. Ker je ključno vprašanje stabilizacije predvsem področje porabe, zato se bomo morali sprijazniti z realnejšim napredovanjem, ki ne bo več tako bli-

skovito kot doslej. Nove investicije bodo tudi bistveno bolj pretehtane kot dosedanje.

Drugo ključno vprašanje so ekonomski odnosi s tujino. Izvoz, predvsem na konvertibilno področje, je osnova za izravnano naše negativne bilance poslovanja s tujino, na koncu koncev pa tudi vprašanje politične narave.

Lahko ugotovljamo, da je tekla, tako za pripravo stabilizacijskih programov kot izdelave programov za izboljšanje stanja v DO, intenzivna dejavnost. Če bi poskušali oceniti delež članstva zveze komunistov k tem prizadevanjem, predvsem pa vlogo članov, v celoti z našimi prizadevanji ne moremo biti zadovoljni. Naše akcije so preveč zreducirane na aktivno vlogo posameznikov, člani ZK kot celota pa preveč pasivno ali celo neangažirano spremljajo dogajanje — kot sopotniki. Ne čuti se našega živega dela med ljudmi, premalo skrbimo za negovanje lika komunista, ki je pripravljen prevzeti najtežja bremena na svoja ramena, ki je vzgled, nosilec naprednih idej in odgovoren za svoje delo in postopke. Žal se nam dogajajo celo take stvari, da so posamezni člani ZK celo nosilci nediscipline na delu.

Zato je potrebno, da kritično analiziramo lastno delo ter z nadaljnjo akcijo opravičimo ugled, ki ga zveza komunistov zasluži. Le s stalno akcijo in prizadevnim delom bomo lahko kreativno vplivali na spremembo razmer in k stabilizaciji doprinesli svoj delež.

Gvido Melink

S tako neposredno obvezo je današnja mladina dokazala, da je vredna in sposobna naslednica generacije iz slavnih dni NOB.

To svojo veličastno zaobljubo je v posebni točki programa prireditve mladina tudi potrdila.

Slavnostni govornik je bil Zdravko Krvina, ki je toplo pozdravil vse prisotne. Nadalje je poudaril, da predstavljajo taka srečanja pomembno vodilo za nadaljnje dobro delo v socialistični graditvi. Ko je navedel nekatere slabosti in nepravilnosti v današnji gospodarski politiki, je ugotavljal, da se nepravilnosti odpravljajo po zgledih in doslednostih borcev iz slavne zgodovinske preteklosti. Sledil je kulturni program z recitali na temo iz NOB. Nato je folklorna skupina izvajala ples narodov Jugoslavije in

tako simbolično manifestirala bratstvo in enotnost narodov Jugoslavije.

Po programu se je nadaljevalo tovariško srečanje z različnimi športnimi igrami. Ob prijetnem razpoloženju so zadobile partizanske pesmi, ki so borcev v najtežjih trenutkih vojne dajale moč in pogum. In ob zaključku, preden smo se pričeli poslavljati, je kot za skupno zaobljubo, da se drugo leto zopet srečamo, zadonela iz srca in vseh grl tista znamenita naša pesem, ki nam dviga našo narodno zavest in nas posebno združuje in povezuje s Titom, to je »Jugoslavija«. Tako smo se, obogateni z novimi in prijetnimi doživetji, vsi zadovoljni vrnili na svoje domove in prijetni spomini na srečanje naj ostanejo še dolgo v srcih vseh udeležencev.

Jernej Vovk

Teden boja proti kajenju 14.—21. september 1981

V prizadevanjih za napredek zdravstvene kulture med občani se Rdeči križ Slovenije prizadeva, da bi kajenje — to razvado modernega časa — osvetlil z zdravstvenega vidika in opozoril na nevarnosti kajenja na človekovo zdravje.

Ob vedno večji industrializaciji in drugih vzrokih onesnaževanja okolja je prav kajenje še eden od dodatnih vzrokov za obolenje na dihalih. Statistični podatki zadnjega desetletja kažejo na grozovito naraščanje prodaje cigaret in s tem tudi na število kadilcev. Največja tragedija je, da se tej sodobni nasladi vedno bolj prepuščajo šoloobvezni mladostniki in ženske.

Delovanje posameznih sestavin cigaretnega dima na organizem prej ali slej lahko povzroči ali pospeši številna obolenja: motnje vida, glavobol, vrtoglavica, pogosta in ponavljajoča se obolenja dihal s kasnejšim razvojem kroničnega bronhitisa, pljučnega emfizema ali celo pljučnega raka pa vse do številnih obolenj srca in ožilja ter prebavil. Smrtnost je pri kadilcih 1—2-krat. večja. Vsak osmi hud kadilec cigaret, ki vsak dan pokadi 10 cigaret in 20—40 let inhalira cigaretni dim, umre za pljučnim rakom.

Silno pomembno spoznanje, ki pa ga številne nosečnice nočejo dojeti, je dejstvo, da nikotin okvarja organizem že pred rojstvom. Tudi otrokova porodna teža je pri nekaterih kadilkah manjša.

Na temelju dozaj opravljenih preiskav ni mogoče dokazati, da bi nekadilci zaradi »pasivnega« kajenja obolevali tudi za posledicami tobakovega dima.

Prav gotovo se mnogi nekadilci zaradi izpostavljanja tobakovemu dimu čutijo ovirane v svojem udobju (glavobol, ščemenje v očeh, slabost itd.) Prisiljenost k sokajenju škoduje predvsem posameznim bolnikom, med katerimi so predvsem astmatiki in srčni bolniki.

Zaradi številnih učinkov tobačnega dima nedvomno kaje-

nje med delovnim časom zmanjšuje delovno storilnost kadilca in zaradi hromitve kadilčevih čutil povečuje nevarnost za poškodbe na delovnem mestu.

Vsaj v tednu boja proti kajenju se skušajmo vprašati, koliko smo tolerantni v svoji organizaciji, na sestankih, šolah, zdravstvenih domovih in drugod do kajenja, do te najbolj razširjene zasvojenosti modernega sveta, ki uživalcem neizprosno okvarja zdravje, nekadilcem pa greni udobje! Kako je s kajenjem na delovnem mestu, v prostorih družbene prehrane, pisarnah in raznih sestankih? Kaj smo v tej smeri ukrenili za svoje zdravje med delovnim časom?

Strastnim kadilcem želimo z nekaj nasveti nakazati možnosti, da zmanjšajo nevarnosti kajenja za svoje zdravje.

— Če hočete opustiti kajenje, morate biti trdno odločeni, da prenehate kaditi čez noč. Postopno opuščanje kajenja zahteva veliko več volje in vztrajnosti.

— Čim bolj se morate seznaniti in čim pogosteje razmišljati o posledicah kajenja. Zlasti žene bi morale pomisliti, da lepotne okvare obraza od nikotina ni mogoče odpraviti z nikakršnimi kozmetičnimi pripomočki. Kar 65 odst. kadilk kaže predčasne pojave starosti. Moškim zaradi dolgoletnega kajenja ugaša potencia.

— Izbrati je potrebno najprimernejši termin za opustitev. Po izkušnjah so najprimernejši dopust, čas med nosečnostjo, zadnja cigareta na Silvestrovo, družinski praznik ali dan pomembne obletnice.

Teh nekaj nasvetov naj opogumi od tobaka zasvojene in še nezasvojene kadilce, da prično razmišljati, kateri dan bi prekinili dolgoletno nikotinomanijo. Želimo, da bi bil ta trenutek čimprej in ne šele takrat, ko je s kajenjem povzročena rakasta tvorba že pričela nezadržno napredovati, ali pa je od kroničnega bronhitisa izčrpano srce pričelo popuščati.

RDEČI KRIŽ SLOVENIJE

Vzorni učenci

Med pomembno področje dela v tovarni sodi brez dvoma izobraževanje učencev za različne poklice v tovarni. V tovarni se vsako leto glede na potrebe pripravi in objavi razpis za določeno število novih učencev. Ob tem ni odveč, da omenim čase, ko je učencev za poklice v tovarni močno primanjkovalo. Tako smo pred leti imeli v uku celo nekaj učencev iz sosednje republike, toda to povzroča dodatne stroške za oskrbnino v domovih učencev, kjer so učenci stanovali. Zato se je pred leti začela nova akcija — predavanja učencem v okoliških osnovnih šolah o pomenu poklicev v tovarni in dobrem nagrajevanju po učnem uspehu. Danes po večletnem iskanju novih učencev iz okoliških vasi lahko govorimo o uspešnem delu, saj imamo okoli 80 učencev v uku iz okoliških vasi. Omembe vredno je tudi, da smo se s tem zblížali in spoznali z učenci in s starši učencev. S tem smo tudi približali tovarno šolam, da jo učenci že na začetku življenjske poti poznajo, česar pred leti ni bilo. Prav tu se začneta za morda marsikaterega učenca odločitve za učenje in delo v tovarni, da postane dober član kolektiva ali pa tudi strokovnjak.

Prav za tovarno, ki je največja v občini, je pomembno, da stalno in uspešno sodeluje z vsemi okoliškimi šolami, ki vzgajajo in pripravljajo učence za življenjsko pot, da jim z raznimi oblikami znamo pravočasno pomagati in kazati pot, da bo vsak učenec dosegel tisti življenjski poklic, ki ga bo uspešno in z veseljem opravljal.

Tudi v bodočem usmerjenem izobraževanju bo to sodelovanje med uporabniki in izvajalci izobraževanja še kako koristno. Omenil sem že uspešnost sedanjih akcij v šolah. Osebnost vidim veliko prednost tudi v tem, da učenci še dalje stanujejo pri starših, tako da je sodelovanje s starši glede učenja vedno mogoče, pa tudi starši še dalje v nekem smislu vzgajajo in pomagajo, da bi vsi učenci — naši štipendisti čimbolj uspešno končali šolo. Neka posebnost je za tiste učence, katerih starši so že zaposleni v tovarni. Takšni starši poleg učenja lahko vzgojno vplivajo, da učenci bolje spoznajo in vzljubijo tovarno, tako bi imeli v sebi že vzgojeno pravo zavest do dela in do tovarne, v kateri bodo delali. Poznamo tudi pot učenja vseh učencev, ki se teoretično in delno tudi praktično izobražujejo v poklicnih šolah. Te šole ob koncu šolanja izdajajo tudi potrebne dokumente o končani šoli. Zadnja štiri leta se naši učenci, kot je znano, izobražujejo v ŽIC na Jesenicah. Šola ima tradicijo, veliko število vzgojnega kadra in veliko možnosti za posodobitev pouka. Zaradi vsega tega imajo učenci zares možnost, da uspešno končajo šolo.

Redovalne konference, polletna in letna spričevala so pomembni faktorji, ki tovarno kot štipenditorja in tudi starše ter učence najbolj zanimajo. Vsi želimo dobrih učnih rezultatov in da bi bilo tistega raz-

pravljanja o neuspehih določenih učencev čimmanj.

Letošnji rezultati ob koncu šolskega leta so glede na število naših učencev v ŽIC zelo spodbudni in razveseljivi. Zato bi želel in poskušal v tem prispevku javno pohvaliti tiste naše učence, ki so dosegli resnično tako lepe uspehe, da zaslužijo pozornost in pohvalo.

Obenem naj bi učencem, ki nimajo tako dobrih učnih rezultatov, služili za vzor in vzgled. Čimveč učencev naj bi se v bodoče oprijelo učnih delovnih navad vzornih učencev, kajti čimveč znanja bo učenec v času šolanja osvojil, tem lažje bo kasneje v svojem poklicu opravljal tudi najbolj zahtevna dela, vse to pa je močno povezano z osebnim dohodkom. Že več let zasledujemo podatke, da se namreč predvsem učenci, ki končujejo osnovno šolo z zadostnim uspehom, pripravljajo za poklic v tovarni. Tisti, ki so končali osnovno šolo z dobrim ali celo s prav dobrim uspehom, jih je med prijavitelji zelo malo. Tudi v teh rezultatih tiči nekaj, kar ni vedno res, da je boljši učni uspeh učenca pogoj, da le-ta nadaljuje šolanje na višji ali na visoki šoli. Nekateri naši učenci, ki so letos končali I. letnik v ŽIC na Jesenicah, so dokazali povsem drugo stran, ki je za štipenditorja razveseljiva. Prav nekateri tisti učenci, ki so se lani prijavili za uk v tovarni in so končali osnovno šolo z zadostnim uspehom, ali so imeli celo popravne izpite, so bili na zadnji redovalni konferenci letos v ŽIC med najboljšimi v razredih I. letnika. Zato je prav, da jih javno pohvalimo.

Črv Franc, naš učenec je končal I. letnik s splošnim odličnim uspehom, je najboljši v razredu med orodjarji, strugarji in rezkalci. Je vzoren učenec in je bil na zadnji konferenci pohvaljen in nagrajen z lepo knjižno nagrado. Naj omenim, da se je ta učenec lani prijavil za uk in končal osnovno šolo na Bledu z zadostnim uspehom. Da je učenec ob prestopu v težjo šolo, kjer so tudi kriteriji za ocene dosti strogi, dosegel v primerjavi s prejšnjim tak rezultat, je moral skozi celo šolsko leto res marljivo delati in se redno učiti. Tak učenec resnično lahko služi ostalim za vzor.

Jernej Vovk

Nato so tu še učenci, ki so prav tako v prvem letniku bili marljivi in so končali šolo z boljšimi uspehi, kot so jih dosegli ob vpisu za poklic. Nekateri od teh so bili na konferenci tudi pohvaljeni, naj navedem še nekatere.

Dolžan Aleš je končal prvi letnik s prav dobrim uspehom. Vene Boris je končal prvi letnik prav tako s prav dobrim uspehom. Svetina Janez se je prijavil za poklic z zadostnim uspehom (imel je popravni izpit na osnovni šoli Bled), I. letnik pa je končal s prav dobrim uspehom. Gorenc Boris je končal prvi letnik prav tako s prav dobrim uspehom. In še je nekaj učencev, ki so v I. letniku izboljšali učne uspehe. Samo nekaj učencev ni napredovalo v prvem letniku po učnih rezultatih. Upam, da jim vzorni učenci služijo za vzgled in opozorilo, da v nadaljevanju šolanja lahko dosežejo boljše učne rezultate kot v osnovni šoli.

Tudi v II. letniku so naši učenci dosegli dobre učne uspehe. Na prvem mestu naj omenim odličnjaka Valjavec Vladimirja, ki je tudi najboljši v razredu. Bil je tudi pohvaljen v šoli. Nadalje so bili v šoli pohvaljeni za prizadevanje v delavnici še: Anderle Ciril, Grubar Jože, Dvoršak Frane in Vurnik Andrej. Posebno je pomembno, da so vsi naši učenci uspešno končali razred, kar v prejšnjem letu ni bilo.

Učenci v III. letniku so končali poklicno šolo v ŽIC uspešno in s tem smo dobili v tovarni nove kvalificirane delavce. Ob tem je vredno omeniti učenca Ambrožič Draga, ki je končal III. letnik z odličnim uspehom, in je bil tako oproščen zaključnega izpita. Tudi to je rezultat, ki zasluži javno pohvalo, še posebno, ker vem, da učenec v I. in tudi v II. letniku ni uspel doseči tak učni uspeh.

Na splošno velja ugotovitev, da so naši učenci dosegli letos dobre učne uspehe. Prav to nam daje upanje, da bodo naši učenci po končani šoli dobri poklicni delavci naše tovarne. In končno bi morda veljalo tudi v tovarni razmisliti o določenih oblikah posebne nagrade za učence, ki so dosegli tako dobre učne uspehe. Mogoče to pomeni spodbudo, da bi bilo v bodoče podobnih uspehov še več!

I. SAMOSTOJNA RAZSTAVA LIKOVNIH DEL DELAVCEV-AMATERJEV, ČLANOV SOZD SLOVENSKE ŽELEZARNE

Razstava bo organizirana na Jesenicah v času od 17. do 27. oktobra 1981 v organizaciji Komisije za kulturo pri IO sindikata železarne Jesenice in Likovnega društva DOLIK iz Jesenic.

Vabimo vse likovnike — člane SOZD SŽ, da na razstavi predstavijo svoja dela.

Likovna dela morajo dostaviti najkasneje do 7. oktobra 1981 na naslov: DOLIK Jesenice ali na Konferenco OO sindikata Železarne Jesenice.

Pravico do sodelovanja imajo vsi likovniki, zaposleni člani in upokojenci delovnih organizacij SOZD Slovenske železarne. Likovna dela morajo biti opremljena z naslednjimi podatki:

- naslov dela
- ime in priimek avtorja in delovno organizacijo
- dela morajo biti pripravljena za obešanje

KOMISIJA ZA KULTURO
pri KO sindikata SOZD
SLOVENSKE ŽELEZARNE

Nesreče pri delu v juliju in avgustu 1981

V juliju se je ponesrečilo pet delavcev:

Milan Pretnar	TOZD TIO
Jože Resman	TOZD Sidrne verige
Francka Vavpotič	TOZD Sidrne verige
Enver Hatič	TOZD Kovačnica
Nevena Pintarič	TOZD Verigarna

V avgustu se je ponesrečilo osem delavcev:

Janez Šlibar	TOZD Sidrne verige
Tomaž Andolšek	TOZD Sidrne verige
Iztok Golob	TOZD TIO
Romana Ferjan	TOZD TIO
Hranislav Mončilovič	TOZD Kovačnica
Franc Žalec	TOZD Kovačnica
Janez Macuh	TOZD Kovačnica
Vinko Golub	TOZD Verigarna

V juliju in avgustu sta bolničarki posredovali 1.119-krat, in sicer:

	v juliju	v avgustu
Vrezi in vbodi	23	33
Opeklina	6	11
Udarnine, stiskanine	6	13
Odrgrnine	33	24
Glavoboli, zoboboli	117	113
Tujki v obeh	16	17
Želodčne bolečine	18	26
Prehladi, bolečine grla	13	15
Previjanje poškodb	91	85
Merjenje krvnega pritiska	91	86
Ostale intervencije	144	135
S k u p a j	561	558

V juliju ni bilo prijavljenih začetnih požarov, v avgustu pa trije.

iz SVD

Zahvala

Ob boleči izgubi dragega očeta, starega očeta, pradedka, brata, strica, svaka in tasta ANTONA JEREBA z Zgoše 61 se iskreno zahvaljujemo vsem članom in upokojencem delovnega kolektiva »Veriga« Lesce za izraze sožalja, darovano cvetje ter spremstvo na poslednji poti v Begunje. Hvala tudi godbi na pihala.

Vsem še enkrat iskrena hvala.

Žalujoča hčerka Zvonka Rozman v imenu vsega sorodstva.

Kadrovske vesti

Novosprejeti delavci:

Tozd Verigarna:

Hatidža Čatič, Senija Berbič, Zlatko Dijanič, Vidan Zečević, Angelca Hadžič, Dušan Stamenkovski, Dragica Kaisersberger, Marjan Cerkovnik

Tozd Kovačnica:

Franci Pogačar, Ivan Grgič, Metodi Temelkov

Tozd Vzdrževanje:

Klemen Gregorc, Tomaž Česnik, Aleksander Vidic, Aleš Bregar, Milan Pavšič, Bogdan Ambrožič, Jože Rojc, Anton Kopasič, Srečko Železnikar, Drago Ambrožič

Tozd TIO:

Leopold Gros, Zdenko Portič

Tozd Orodjarna:

Miroslav Oman, Miran Bratuša, Bojan Frelj, Marko Debevc, Franci Koselj, Bojan Smit, Marija Kelvišar

Tozd Sidrne verige:

Ivan Matkov, Ivan Kržišnik, Mesud Balič, Marjan Šivic, Milenko Gregorič

Tozd Vijakarna:

Armin Hvala

Prišli iz JLA:

Tozd Vzdrževanje:

Anton Smit

Tozd Orodjarna:

Dušan Podlogar

Prenehali z delom:

Tozd Vijakarna:

Marjan Žurovec

Tozd Sidrne verige:

Bogdan Bizjak, Vladimir Kelhar

Tozd Verigarna:

Marjan Mavčec, Stevica Marjanovič, Milan Mohorič, Miodrag Vujatović

Tozd Orodjarna:

Vojko Kokalj

Finančni sektor:

Ivanka Marijan

Splošni sektor: Jernej Vovk, Goja Bojanič

Tozd Vzdrževanje:

Stjepan Novak, Zdravko Kajdiž

Tozd TIO: Jože Petrovčič

Odšli v JLA:

Tehnični sektor:

Andrej Erman

Tozd Sidrne verige:

Marjan Potočnik

Poročili so se:

Boris Oman iz Tozd Orodjarna

Mira Šlibar in Janez Ribič iz Tozd Vijakarna

Jakov Ljubičič iz Tozd Verigarna

Dušan Justin iz tehničnega sektorja

Franc Pušavec iz tehničnega sektorja

Rodili so se:

Franju Košaku iz tozda Verigarna hči Melita

Leopoldu Skušku iz tozda Verigarna hči Mojca

Danici Sotlar iz tozda Vijakarna sinova Andrej in Janez

Ciril Intihar iz tozda Vijakarna hči Petra

Marjanu Škrbcu iz tehničnega sektorja hči Katja

Francu Resmanu iz tehničnega sektorja hči Petra

Vidi Černi iz tehničnega sektorja hči Meta

Zahvali

Ob izgubi mojega očima Jožeta Pokovca se vsem sodelavcem tozda Vijakarna, ki so prispevali za venec, in še posebno vsem tistim, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti, najiskrenejše in najlepše zahvaljujem

Nežka Vodišek

Ob prerani izgubi drage mame, tašče, stare mame, sestre in tete Angele Klančar se iskreno zahvaljujemo vsem znancem, prijateljem in sosedom, ki ste nam stali ob strani v težkih trenutkih, darovali cvetje in izrekli sožalje. Zahvaljujemo se tozdu Verigarna za podarjeni venec, govorniku za poslovilne besede in godbi na pihala.

Zalujoči: sin Slavko, hčerka Rezka in brat Miha z družinami

Plavanje — prepričljiva zmaga Verige

Tudi letošnje občinsko sindikalno prvenstvo v plavanju je že nekako po tradiciji minilo v razmeroma slabem vremenu. 28. avgusta se je na kopališču v Radovljici zbralo 112 plavalcev in plavalk iz 59 osnovnih organizacij sindikata občine Radovljica. Prijavljenih je bilo seveda precej več plavalcev, vendar nenadna ohladičev je mnoge odvrgla od nameriti na 50 m dolgi progi. Pa je res lahko žal tistim, ki niso prišli. Voda v bazenu je namreč imela kar 26 stopinj C, tako da plavati v tako topli vodi resnično ni bil noben problem.

Plavalci in plavalke so tekmovali v prsnem, prostem in hrbtnem slogu. Moški so bili razdeljeni v pet, ženske pa v štiri starostne skupine. Res škoda, da so bili organizatorji primorani združiti na primer pri ženskah v hrbtnem in prostem slogu, zaradi premalo prijavljenih kar vse starostne skupine v eno samo. Po propozicijah je namreč moralo biti prijavljenih v eni starostni kategoriji vsaj pet tekmovalcev ali tekmovalk.

Tekmovanje je minilo v znamenju Verigarjev. V moški in skupni uvrstitvi je ekipa Verige zmagala s tako prednostjo, kot še nikoli, saj je v skupni uvrstitvi drugouvrščeno Iskro iz Otoč pustila za seboj kar za 118 točk. Razveseljivo je tudi, da smo imeli kar izenačeno in razmeroma številčno ekipo, saj smo dosegli celo vrsto uvrstitev med prvih deset. Posebno pa sta s svojim nastopom zadovoljila Bogdan Jug in Janez Kokalj. Nepremagljiva je bila tudi naša štafeta 4x50 m prosto, ki je plavala v postavi B. Jug, J. Jug, Kokalj in Čeh. Drugouvrščeno štafeto Iskre iz Otoč je premagala kar za 7 sekund. Omeniti velja tudi žensko štafeto v postavi Pisek, Janša, Đorđević, Melink, ki je zasedla drugo mesto in tako k skupnemu številku ekipe Verige prinesla kar 20 točk.

Še beseda, dve o organizaciji. Plavalni klub Radovljica, ki je letos že organiziral tudi odprto mladinsko prvenstvo SRS, je tudi tokrat dokazal, da ima v svojih vrstah sposobne organizatorje. Tekmovanje je teklo gladko in brez večjih zapletov. Škoda je le, da se tekmovalca ni udeležilo toliko sicer prijavljenih tekmovalcev. Preveč je še takih, ki ne razumejo, da se jim ob tako topli vodi ni treba bati prehlada. Seveda se je pred startom treba primerno ogreti, po plavanju pa takoj preobleči in primerno ozračju napraviti.

Težko pa je občinsko sindikalno prvenstvo v plavanju organizirati v toplejšem času v juliju ali v začetku avgusta, kot nekateri predlagajo. To je namreč čas dopustov, nekatere večje delovne organizacije v naši občini pa imajo takrat celo kolektivni dopust.

Kot zanimivost morda še to. Plavanje je edina športna di-

sciplina, kjer se vodijo tudi rekordi občinskih sindikalnih prvenstev. Tudi tu imamo tri predstavnike. V prostem slogu ima Bogdan Jug med moškimi do 27 let najboljši rezultat 0:27,06, v starostni kategoriji 36 do 40 let pa Janez Kokalj 0:30,70. V hrbtnem slogu je v najmlajši starostni kategoriji zopet najboljši Jug z rezultatom 0:32,23, v kategoriji 36 do 40 let Kokalj 0:38,94, v kategoriji 41 do 45 let pa Lojze Cilenšek z rezultatom 0:41,29.

Ker so bili rezultati že objavljeni na oglasni deski, pogledjmo samo ekipni vrstni red:

ZMANJŠANA RAZLIKA

V prejšnji številki našega glasila smo zapisali, da je tekmovalstvo za najboljši športni kolektiv verjetno že odločeno. Po osmih športnih disciplinah je namreč Elan prepričljivo vodil s 132 točkami prednosti pred Verigo. Po občinskem sindikalnem prvenstvu v plavanju pa je tekmovalstvo postalo spet zanimivo. Veriga se je Elanu, ki še vedno vodi, približala na vsega 4 točke. Tudi boj za tretje mesto še ni končan. Med LIP z Bleda in Iskro iz Lipnice je razlika ena sama točka, medtem ko Iskra iz Otoč zaostaja za Iskro iz Lipnice za 31 točk, kar tudi ni nenadomestljiv izostanek. Tekmovanja v preostalih športnih

Ženske:

1. ZD Radovljica (80 točk)
2. Iskra Otoče (48)
3. Veriga (45)
4. Iskra Lipnica (41)
5. Elan (35)

itd.

Moški:

1. Veriga (238)
2. Elan (120)
3. Iskra Otoče (117)
4. Vezanine Bled (80)
5. Obrtno združenje (61)

itd.

Ekipno skupaj:

1. Veriga (283)
2. Iskra Otoče (165)
3. Elan (155)
4. Iskra Lipnica (82)
5. Obrtno združenje (70)
6. HTP Bled (69)
7. LIP Bled (40)

itd.

F. V.

Humor

1	9	3	6	14	3	16	2	7	18	4
2	12	14	1	17	4	14	7	23	11	1
3	16	19	17	20	8	1	16	4	2	21
4	1	14	1	9	6	20	7	9	4	
5	5	7	2	17	7	9	4	6		
6	4	13	10	24	14	4	2	6	4	
7	15	20	3	21	1	9	6	7	16	4
8	16	7	21	4	9	4	20	2	4	
9	16	20	4	6	4	20	2	7	18	4
10	9	3	15	7	20	2	7	18	4	
11	16	1	20	7	12	4	20	2	4	
12	3	20	3	17	21	4	20	2	4	
13	16	7	6	3	13	7	20	20	1	13
14	15	14	7	2	3	16	3	17		5
15	14	4	9	7	20	2	7	18	4	
16	10	14	4	12	4	21	2	4		
17	9	4	21	1	2	21	1			
18	15	20	1	23	1	20	1	2		
19	22	3	2	4	2	21	1			
20	15	7	21	4	2	3	5	6		
21	10	20	24	5	7	14	2	7	18	4

Za nagradno križanko, objavljeno v zadnji Verigi, so bili izžrebani naslednji reševalci: prva nagrada 170 din, Stanislav Bohinc, druga 110 din, Branko Humar in Marjan Korošec, tretja 80 din Stanislav Brudar in Franc Doria. Rešitve današnje križanke nam pošljite do 5. oktobra 1981.

Današnja križanka je zopet številčnica, sestavljena iz besed, ki so v tesni povezavi z našo DO. Ob pravilni rešitvi boste dobili v tretji koloni parolo, ki ste jo velikokrat slišali v tem mesecu.

1. obrat, ki skrbi za ogrevanje prostorov
2. teater
3. naš tozd
4. vrsta energije, ki jo pri nas nujno potrebujemo
5. pomembna DPO delovne organizacije
6. oddelek za zdravljenje in obvezovanje ran
7. oddelek za izdelavo načrtov
8. naš tozd
9. hišica pri vhodu v našo DO
10. oddelek za razmnoževanje načrtov
11. naš tozd
12. naš tozd
13. vodja službe varstva pri delu
14. plinska napeljava
15. oddelek, pomemben pri končni izdelavi izdelka
16. oddelek za izdajanje OD
17. zdravju škodljiva navada
18. priimek sodelavca v komercialnem sektorju
19. vrsta obdelave
20. vinjenost
21. del orodjarne

Program kina Radovljica

OD 1. 10. DO 4. 11. 1981

METEOR

ameriški barvni fant. film
1., 4. in 7. 10. ob 20. uri

BRUBAKER

ameriški barvni film
2. in 6. 10. ob 20. uri

DIVJA TOLPA

ameriški barvni western film
3. 10. ob 18. uri, 5. 10. ob 20. uri

PREGON ZA RAZPARAČEM

angleški barvni film
3. 10. ob 20. uri, 4. 10. ob 18. uri

PRELUKNJANI DOLAR

italijanski barvni western film
8. in 12. 10. ob 20. uri

HRABRO BEŽIMO

francoski barvni zabavni film
9., 11. in 13. 10. ob 20. uri

SKRIVNOSTNI LUKEC

IN BRATJE DALTON
francoski barvni risani film
10. 10. ob 18. uri, 11. 10. ob 16. uri

ABC OD LJUBEZNI

DO SEKSA
avstralski barvni zabavni film
10. in 14. 10. ob 20. uri, 11. 10. ob 18. uri

TRIJE POTEPUHI

IN ENO DEKLE
francoski barvni zabavni film
15. in 18. 10. ob 20. uri

ŠAMPION

ameriški barvni film
16., 19. in 21. 10. ob 20. uri

EDEN PROTI VSEM

ameriški barvni film
17. 10. ob 18. uri, 20. 10. ob 20. uri

KO SE BLIŽA KONEC

ameriški barvni film
17. 10. ob 20. uri, 18. 10. ob 18. uri

KAPETAN MAŠČEVALEC

ameriški barvni pust. film
22. in 25. 10. ob 20. uri

PLAVI VOJAK

ameriški barvni western film
23. in 26. 10. ob 20. uri

KJE SI, SREČA

francoski barvni zabavni film
24. 10. ob 18. uri, 27. 10. ob 20. uri

SUPERMAN

ameriški barvni fantastični film
24. in 28. 10. ob 20. uri, 25. 10. ob 18. uri

RIBA, KI JE REŠILA

PITTSBOURG
29. 10. in 4. 11. ob 20. uri, 31. 10. ob 18. uri

PREŠUŠTNICA

italijanski barvni film
30. 10. in 2. 11. ob 20. uri

DAMA, KI IZGINJA

angleški barvni film
31. 10. ob 20. uri, 1. 11. ob 18. uri

SVETLOST ŽENE

franc. italijanski barvni film
1. in 3. 11. ob 20. uri

Bil sem na proslavi televizije ABC v New Yorku

Bil je pust in oblačen dan, ko sva z ženo čakala na letalo za London na brniškem letališču. Oblačen dan nama seveda ni pokvaril razpoloženja, kajti pred nama je bilo dolgo in zanimivo potovanje. Namenjena sva bila namreč na proslavo TV hiše ABC New York. Potovati na proslavo v New York pa za navadnega zemljana niti ni tako majhna stvar.

Da so naju povabili na proslavo, je bil kriv moj padec na skakalnici v Oberstdorfu, ki ga še sedaj po enajstih letih, vrtijo v napovedi neke športne oddaje, ki je na sporedu dvakrat tedensko. To je oddaja »Wide world of sports« in je ena najbolj gledanih TV oddaj v ZDA, prav letos 13. aprila pa so praznovali 20. obletnico. Poleg vseh oseb, ki nastopamo v napovedi oddaje, so bili povabljeni še vsi športniki, ki so jih oni izbirali v teh dvajsetih letih za športnike leta in še cela vrsta raznih poznanih oseb.

Ko me je nekega dne v februarju po telefonu poklical v podjetje Dejan Kasanovič iz Beograda, ki dela za TV ABC, in me vprašal, če bi hotel iti na proslavo v New York, nisem tega vzel preveč resno. Vendar se je kmalu pokazalo, da je stvar resna, ko nama je z ženo poslal letalske karte do

Beograda, kamor sva morala na ameriško ambasado, da sva uredila potne liste. Ko sva dobila še karte do New Yorka, ni bilo več dvoma o tem.

Desetega aprila ob 10.30 sva poletela z brniškega letališča in še isti dan popoldne sva se znašla na Kennedyjevem letališču v New Yorku.

Zanimivo in nekoliko razburljivo je bilo že samo potovanje z letalom. Letela sva najprej do Londona, koder smo se dobili s tovarišem Dejanom Kasanovičem, ki je tja prispel le nekaj minut pred nama z drugim letalom. Od tu smo po dveh urah čakanja nadaljevali vožnjo z letalom družbe PAN-AM Boeingom 747. Prav tu je pred poletom prišlo do manjšega zapleta. Ko je bilo letalo že polno, se je našel še en potnik, ki je imel plačano vozovnico in je na vsak način hotel potovati s tem letalom. Zato so po zvočniku objavili vest, da iščejo prostovoljca, ki bi bil pripravljen potovati nekaj ur kasneje. Za to uslugo so ponudili nagrado štiristo dolarjev in na prostovoljca seveda ni bilo treba dolgo čakati. Po tem smo po manjši zamudi poleteli in nekaj stotonski orjak nas je kmalu dvignil na višino 11.000 metrov, od koder se ni videlo drugega kot modro nebo nad nami in morje oblakov pod na-

mi. Pravo morje pa je bilo še mnogo globlje, vendar pa sem ga med poletom videl le nekajkrat, ko se je med oblaki naredila kaka odprtina.

Kmalu po vzletu smo dobili kosilo, ta dan že drugič. Prvič sva kosila že med poletom do Londona. Tokrat je bilo kosilo že na ameriški način. Dejan pa naju je opozoril, naj naravnava tudi ure na ameriški čas, torej jih je bilo treba premakniti za šest ur nazaj. Kmalu mi je bilo jasno, da smo pravzaprav že v Ameriki, čeprav smo v resnici šele nekje nad Atlantikom, in sicer v bližini Severne Irske.

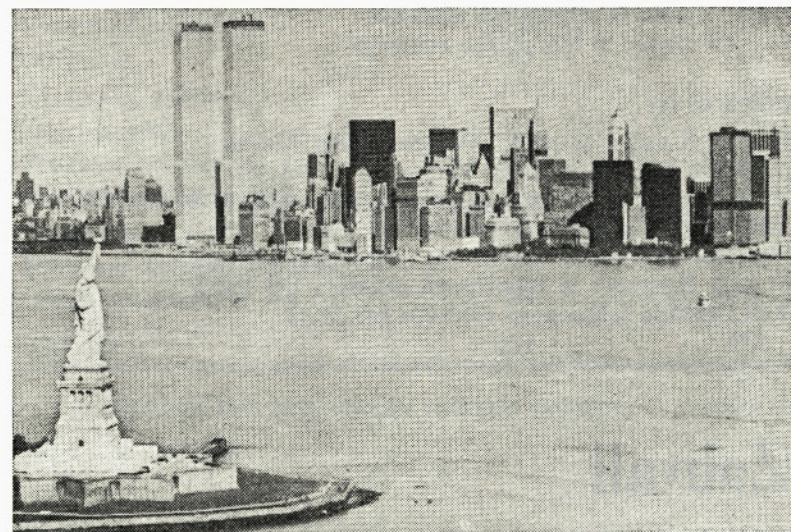
Ko smo prileteli do ameriške celine, se je vreme razjasnilo in pod nami sem zagledal nešteto majhnih jezerc, ki so se lesketala v soncu. V New York namreč nismo prileteli kar iznad Atlantika, kot sem si nekako predstavljal, ampak smo prileteli skoraj povsem s severne strani, tako da smo nekaj časa leteli celo nad Kanado, nato pa nad ameriškimi zveznimi državami: Maine, New Hampshire, Massachusetts, Connecticut in nazadnje seveda New York. Pokrajina, posuta z jezeri, nad katero smo leteli, je bila menda nekje v državi Massachusetts. Kot mi je dejal Dejan, je še skoraj povsem divja in neobljudena, redki ljudje,

ki tu živijo, so skoraj nepismeni, čeprav to sploh ni tako daleč od New Yorka.

Po pristanku na letališču Kennedy sem doživel prvo presenečenje. V množici ljudi, ki so čakali pred nami v vrsti pred carinsko kontrolo, sem zagledal človeka, ki je držal v rokah tablo z napisom Bogataj in Kasanovič. Seveda smo se mu takoj približali in predstavili. On pa nas je potem po nekakšni bližnjici odpeljal mi-

mo carine, koder so nam pogledali le potne liste ter nas prijazno napotili dalje. Po številnih hodnikih smo prispeli do parkirnega prostora, koder nas je ob velikem in elegantnem cadilacu zopet čakal šofer s tablo, na kateri so bili napisani naši priimki. Posedli smo se v avto in kmalu smo se znašli na široki cesti med množico avtomobilov.

(se nadaljuje)
Vinko Bogataj

Pogled na New York in kip svobode

VERIGA je glasilo delovne organizacije Slovenske železarne — Veriga, n. sol. o., Lesce. Izhaja enkrat mesečno. Ureja uredniški odbor: Zdenka Arh, Božena Vidic, Dora Tonejc, Marjan Stiperski in Mitja Torkar. Odgovorni urednik Mitja Torkar. Glasilo je po 7. točki 36. člena Zakona o obdavčevanju proizvodov in storitev v prometu (Uradni list SFRJ, št. 33/72) in mnenju sekretariata za informiranje SRS prosto plačila prometnega davka. — Tiska Tiskarna Ljubljana.